

Høring om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) og tilhørende endringer i kirkeordningen

Høringsuttalelse fra Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste

Innledning

Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste (NL) har blant annet som formål å ivareta lek valgte medlemmer sine interesser i utøvelse av sitt verv som demokratisk valgt medlem av Kirkemøtet. I tråd med NL sitt særpreg har vi ikke et felles kirkepolitisk program. Våre medlemmer har imidlertid erfaring med valgreglene fra forrige valg, og dette danner utgangspunkt for styrets høringsuttalelse om hva vi tenker er en best ordning for valget i 2023.

Når Kirkemøtet har vedtatt at menigheter skal etablere bispedømmevis nominasjonskomiteer for valget også i 2023, legger vi til grunn at dette er en ordning som skal fungere best mulig, både for nominasjonskomiteene, de som skal stille til valg, og ikke minst for velgerne. Man må da vurdere regelverket i lys av den konteksten valget skal foregå i, der det i tillegg til NL sannsynligvis vil være flere lister med ulik profil. Vi konsentrer vår uttalelse om det som står direkte om NL i regelverket, og svarer derfor ikke på alle spørsmål i høringen.

2.1.1. Valg av nominasjonskomité (§6-2)

Vi har ikke noe å bemerke til selve valget og sammensetning av nominasjonskomite. Men vi vil påpeke at de valgene som skal gjennomføres bør være vel forberedt. Det er valgrådet som i samarbeid med prostens har ansvar for å innkalle til et valgmøte. Vi mener at dette valget bør forberedes ved at MR kan sende inn forslag til komitemedlemmer før selve valgmøtet. Disse bør gjøres kjent for MR / MRs utsendinger før valgmøtet, slik at det er mulig å gjøre sine vurderinger og ev. komme med flere forslag. Det står ikke noe om denne prosessen i dagens regelverk, og det vil kanskje bli vel detaljert å regelfeste. Men for å markere at det skal være et forberedt møte kan man skrive (§6-2 a): «Valgrådet skal i samarbeid med prostens forberede og innkalle menighetsrådsleder ...». Hvordan forberedelsen i praksis skal være må valgrådet og prost vurdere.

Vi støtter muligheten om at valg av nominasjonskomite kan skje i digitalt møte.

Vi ber KR å vurdere om frist for oppnevning bør skjer noe tidligere enn foreslått (1. februar) – for eksempel før 1. januar. Det kan bli krevende å finne kandidater til mange lister, og avklare hvem som vil være tillitsvalgt/ førstekandidat. Det vil derfor være en fordel med noe mer arbeidstid for nominasjonskomiteene. Ev. endring på frist bør også gjelde §5-3.

2.1.2 Oppfordring om å fremme kandidater til Nominasjonskomiteens liste og andre valglister (§5-3)

Kirkemøtet valgte modell A for kirkevalg, og avviste med det modell C som la opp til at MR utfordres til å innhente forslag til kandidater til alle nomineringsgruppens lister. På tross av

dette har Kirkerådet allikevel fremmet forslag om en slik ordning, at MR sender sine forslag til alle nomineringsgrupper.

Vi legger til grunn at Kirkemøtets valg av modell A betyr at man vil fortsette tradisjonen med at MR har et spesielt ansvar for å komme med forslag på kandidater til deres egen nominasjonskomité. Vi mener at Kirkerådet forslag ikke er i samsvar med intensjonen i KMs vedtak, og kan ikke ansees som en «mindre justering». En modell der MR skal sende sine forslag på kandidater til alle nomineringsgrupper undergraver Nominasjonskomiteens liste sin særstilling som en liste som er bygget opp fra menighetene. Det var nettopp dette poenget som svært mange menighetsråd grunnga sitt standpunkt med, da 2/3 av menighetsrådene ønsket å beholde NL i den høringen som ble gjennomført.

Dette innebærer ikke noen sperre mot at MR på eget initiativ sender forslag til dem man selv vil, eller at nomineringsgrupper kan henvende seg til menighetsråd og be om forslag, men det må ikke regelfestes. Prinsippet med en egen nominasjonskomité oppnevnt av menighetene, gir dem en spesiell forpliktelse overfor denne. Det er dette som bør komme frem i regelverket.

Det foreslås, i tråd med tidligere praksis, at MR kan komme med forslag fra hele bispedømmet. Vi tenker det er naturlig å videreføre denne ordningen. Samtidig vil vi påpeke at det primært bør være kandidater fra egen menighet og prosti som MR bør søke å fremme. Det er viktig for det kirkelige demokrati å få frem et mangfold av kandidater, og personer som har kontakt med det lokale kirkeliv.

Vi foreslår at §5-3 får slik ordlyd:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar (ev. 1. januar) i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet.

PS: Alternativet i høringsspørsmålene (pkt. 2.1.7) om at «MR bare skal foreslå kandidater til NL», mener vi virker for ekskluderende. Man skal ikke nekte MR å sende forslag til dem man vil, men man skal i regelverket fremheve hva som er deres ansvar og forpliktelse.

2.1.3 Rammer for nominasjonskomiteens arbeid (§6-2)

Vi støtter de foreslåtte endringene.

Vi støtter forslaget om å presisere at Nominasjonskomiteen fastsetter spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, men at Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte har ansvar for eventuell publisering av disse svarene. Samtidig tenker vi at det bør være mest mulig sammenfallende spørsmål på tvers av bispedømmene. Det bør derfor være en koordinering eller utveksling av informasjon nominasjonskomiteene imellom.

KR foreslår at nominasjonskomiteens medlemmer i tillegg til de innkomne forslag fra menighetsrådene kan fremme forslag om kandidater, uten den tidligere antallsbegrensningen (§6-2, f (2)). Dette forslaget støtter vi. Dersom det blir behov for å finne frem til flere forslag på kandidater enn de som kommer fra menighetene, er det viktig at vi har en aktiv

nominasjonskomite. Det bør ikke være noen begrensning på hvor mange kandidater det enkelte medlem kan foreslå. Det må være behovet som avgjør dette. Regelverket må ikke begrense komiteens mulighet til å fremskaffe en fullverdig liste, selv om utgangspunktet naturligvis må tas i de forslag som er innkommet fra menighetsrådene.

Det er avgjørende viktig at en tilsatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen, slik det også foreslås (§6-2, f (4)).

2.1.4 Tillitsvalgt? Forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste.

Vi er enige i at leder av nominasjonskomiteen får et ansvar for å bringe listeforslaget i samsvar med reglene, om det blir behov for det. Det er urimelig om det skulle overlates til listekandidat(er) alene, da disse ikke har hatt noe ansvar for sammensetning av listen. *Vi støtter derfor alternativ 2, (§6-2, f (6))*

Vi vil imidlertid problematisere begrepet «tillitsvalgt» som navn på listetopp (§6-2, f (5)). Denne er ikke «tillitsvalgt» i vanlig forstand, da denne ikke er valgt av de andre kandidatene på samme liste. Det er nominasjonskomiteen som har valgt denne personen. Vi foreslår at man bare benytter betegnelsen listetopp eller førstekandidat, og omtaler videre hvilke oppgaver denne har/skal ivareta.

2.1.5. Økonomisk støtte. Organisering av kommunikasjon m.m. for Nominasjonskomiteens liste. (§6-4)

Intensjonsstøtte gis til ulike nomineringsgrupper. Dette gis av naturlige grunner ikke til nominasjonskomiteens liste, da det er menighetenes oppnevnte nominasjonskomite som utfører arbeidet denne støtten skal dekke. Det er derfor god grunn til at denne støtten skjer i form av tjenesteyting fra bispedømmets kontor overfor nominasjonskomiteene. (§6-2 (4)).

Det fremmes to alternativ mht **listestøtte** (§6-4 (5)). 1) er som dagens ordning, der den enkelte kandidat selv må gi beskjed til KR dersom man ønsket midlene utbetalt til en enhet. Alternativ 2) innebærer at tillitsvalgte fra NL fra de ulike bispedømmer i fellesskap kan fastsette et budsjett og gi beskjed til KR om at støtten utbetales til en enhet eller til enkeltpersoner.

Prinsipielt ser vi poenget med modell 1, at den enkelte kandidat er ansvarlig. Men når valget i praksis vil være et listevalg, må nødvendigvis nominasjonskomiteenes liste tilpasse seg denne virkeligheten og informere om sin liste samlet. Vi støtter derfor modell 2), som vi anser å være den mest smidige og skaper minst mulig byråkrati. Det forutsetter naturligvis at den enkelte tillitsvalgte/førstekandidat har tillit, i den forstand at vedkommende forankrer sine avgjørelser hos de øvrige listekandidater.

2.1.6 Om navnet «Nominasjonskomiteens liste» (§6-3, åttende ledd)

Ved valget i 2019 ble det vedtatt at listen skulle ha navnet «Nominasjonskomiteens liste». I den konteksten som var den gangen, og på grunnlag av erfaringer fra valget i 2015, var dette

forståelig. I valget for 2023 er det imidlertid en ny kontekst, der det ikke er umulig at det vil være fire nomineringsgrupper i tillegg til NL. Dette vil gjøre situasjonen for velgerne enda mer krevende. Vi mener man på en enkel måte må få frem hvem som står bak NL, eller hva som er særpreget for denne listen.

Vi tenker, i likhet med Kirkerådet, at det vil være uheldig om det skulle utvikle seg ulike typer navn fra bispedømme til bispedømme. Det er derfor naturlig at navnet regelfestes. For at vi skal få et mest mulig opplyst valg, mener vi at det for kommende valg må være et tillegg til «Nominasjonskomiteens liste» som sier noe om tilblivelsen, hvem sin nominasjonskomité dette er.

Vi foreslår at listen får følgende navn: Menighetenes fellesliste. Nominasjonskomiteens liste.

Oslo, 16.04.22

Styret i Interesseforeningen for nominasjonskomiteens liste

Erling Birkedal (styreleder)

Harald Hegstad, Turid T. Håland, Marta Ims, Frode Rabbevåg. (styremedlemmer)

Turid Fjose, Øystein Lappegard (varamedlemmer)